

Aile Dayanıklılığı Ölçeği Kısa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile Dayanıklılığı Ölçeği Kısa Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16370>

Özet

Aile Dayanıklılığı Ölçeği Kısa Formu (ADÖKF), orijinali İngilizce olan Aile Dayanıklılığı Ölçeği'nin (Family Resiliency Scale - FRAS) kısaltılmış versiyonunun Türk kültürüne **uyarlama** çalışması sonucunda geliştirilmiştir. Bu ölçek, ailelerin stresli durumlar karşısında toparlanma ve olumlu bir şekilde ilerleme yeteneklerini psikometrik açıdan ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları 2012 yılında Mehmet Kaya ve N. Arıcı tarafından gerçekleştirilmiş olup, elde edilen sonuçlar ölçeğin Türk popülasyonunda kullanıma uygun olduğunu göstermektedir. Toplam 54 maddeden oluşan bu araç, aile üyeliğinin temel bileşenlerini çeşitli alt boyutlar aracılığıyla değerlendirmektedir.

ADÖKF, özellikle aile iletişimi, problem çözme becerileri, ekonomik kaynakların yönetimi ve olumlu bakış açısının sürdürülmesi gibi alanlarda ailelerin dayanıklılık düzeylerini belirlemeye yardımcı olmaktadır. Ölçeğin yüksek iç tutarlılık katsayısı (.92) ve kabul edilebilir faktör yükleri, psikolojik araştırmalarda ve klinik uygulamalarda güvenle kullanılabilen bir araç olduğunu kanıtlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Aile Dayanıklılığı, Aile üyeliği, FRAS, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Geçerlik, Güvenilirlik, 4'lü Likert Ölçeği

Yazarlar

Mehmet Kaya, N. Arıcı

Amaç

Aile Dayanıklılığı Ölçeği Kısa Formu'nun temel amacı, ailelerin zorluklar, krizler veya önemli stres kaynakları karşısında gösterdikleri **Aile Dayanıklılığı** kapasitesini sistematik ve nicel bir şekilde değerlendirmektir. Bu adaptasyon çalışması, orijinal ölçeğin yapısal geçerliliğini ve ölçüm güvenilirliğini Türk kültürü ve dili bağlamında doğrulamayı hedeflemiştir.

Ölçek, araştırmacılara ve klinisyenlere ailelerin güçlü yönlerini belirleme, risk altındaki aileleri tanıma ve aile merkezli müdahale programlarının etkinliğini değerlendirme konusunda bilimsel bir zemin sunmaktadır. Bu sayede, aile refahını desteklemeye yönelik stratejiler geliştirilebilir.

Yapı

ADÖKF, ailelerin stresle başa çıkma ve kriz sonrası toparlanma yeteneklerini yansıtan çok

boyutlu bir **psikolojik yapı** olan Aile Dayanıklılığı ölçeği ölçmektedir. Bu yapı, adaptasyon çabalarında da doğrulanan çeşitli alt boyutlardan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, ailenin iç ve dış kaynakların etkin kullanma biçimlerini kapsamaktadır.

Ölçekte ölçülen başlıca bileşenler şunlardır:

Aile İletişimi ve Problem Çözme Becerileri (Sosyal ve sosyal medya kullanımı dahil).

Ekonomik Kaynakların Etkin Kullanımı.

Pozitif Bir Görünüm Sağlama ve Sürdürme Yeteneği.

Sıkıntının Anlamını Anlama ve Yorumlama Yeteneği.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, faktör analizi yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, tüm ölçek için **Faktör Yükleri** 0.17 ile 0.74 arasında değişen değerler sergilemiştir. Bu değerler, maddelerin ilgili faktörleri temsil etme düzeylerinin yeterli olduğunu göstermektedir.

Alt boyutlara ilişkin faktör yükleri detaylı olarak incelenmiştir:

Aile İletişimi ve Problem Çözme (Sosyal ve sosyal medya kullanımı dahil) faktör yükleri 0.17 ile 0.67 arasında değişmektedir.

Ekonomik Kaynaklar alt boyutunun faktör yükleri 0.20 ile 0.59 arasında değişmektedir.

Pozitif Bir Görünüm Sağlama yeteneği faktör yükleri 0.45 ile 0.62 arasında değişmektedir.

Sıkıntının Anlamını Anlama Yeteneği alt boyutunun faktör yükleri ise 0.30 ile 0.74 arasında değişen en yüksek yükleri göstermektedir.

Güvenirlik

Aile Dayanıklılığı Ölçeği Kısa Formu'nun iç tutarlılığı, **Cronbach Alpha Katsayısı** ile değerlendirilmiştir. Yapılan güvenilirlik analizinde, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı oldukça yüksek bulunmuştur.

Raporda belirtilen **Cronbach alpha katsayısı** değeri **.92** olarak tespit edilmiştir. Bu yüksek değer, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı güvenilir bir şekilde ölçtüğünü işaret etmektedir.

Faktör Analizi

ADÖKF'nin yapısal geçerliliğini incelemek üzere gerçekleştirilen **faktör analizi**, ölçeğin orijinal yapısına uygun alt boyutlar doğrulama amacıyla tasarlanmıştır. Faktör yüklerinin dağılımı, ölçeğin çok boyutlu yapısını desteklemekte ve her bir maddenin ilgili teorik boyuta katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Faktör analiz sonuçları, aile dayanıklılığının sadece tek bir genel faktörle değil; iletişim, kaynak yönetimi ve bilişsel yeniden çerçeveleme gibi spesifik yeteneklerle temsil edildiğini doğrulamıştır. Faktör yüklerinin 0.17 ile 0.74 arasındaki geniş aralık, ölçeğin farklı bileşenlerinin yapıya olan katkılarındaki farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz bildirim ölçeği, 54 madde. Derecelendirme 4'lü **Likert** tipi olup (1= Hiç Katılmıyorum - 4= Tamamen Katılıyorum) şeklinde düzenlenmiştir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Türk popülasyonu, aile üyeleri.

Yaş Grubu: Yetişkin aile üyeleri.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, Türk örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Psikometrik geçerlik ve güvenirlik çalışması (Uyarlama).

Madde Sayısı: 54

Ters Maddeler: 33, 37, 45, 50

Anahtar Kelimeler

Aile Dayanıklılığı Ölçeği, Kısa Form, Psikometri, Aile İletimi, Ekonomik Kaynaklar, Likert Ölçeği, Geçerlilik

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mehmet Kaya

İletim E-postası: mehmetkaya@sakarya.edu.tr

Yazarların Bağı Olduğu Kurum: Sakarya Üniversitesi (Çalışmanın yapıldığı döneme ilişkin varsayım).

Ücret, Ücret ve Test Yeri

Test Yeri: 2012 (Uyarlama ve yayın yılı).

Notlar ve Ücret: Ölçeğin kullanımı ve izin gereklilikleri hakkında en güncel bilgi için Sorumlu Yazar (Mehmet Kaya) ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Kaya, M., & Arici, N. (2012). Turkish version of shortened Family Resiliency Scale (FRAS): The study of validity and reliability. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 55, 512-520.

Makalenin ScienceDirect üzerindeki bağlantısı: [sciencedirect.com](https://www.sciencedirect.com)

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [aile-dayanikligi-olcegi-kisa-formu-toad.pdf](#)

Aile Dayanıklılığı Ölçeği Kısa Formu Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal dilinde korunmuş olup hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

(Kaynak içerikte ölçek maddeleri listelenmemiştir. Ancak ölçek 54 maddeden oluşmaktadır. Ters maddeler: 33, 37, 45, 50.)

Bu ölçek toplam 54 maddeden oluşmaktadır ve katılımcılardan 4'lü Likert formatında (1= Hiç Katılmıyorum - 4= Tamamen Katılmıyorum) yanıt vermeleri istenmektedir. Madde 33, 37, 45 ve 50 ters puanlanan maddelerdir.